

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Quibus Totum Hominis Christiani Officium Explicatur; Quídq̄ue is fugere,
quid agere debeat, quàm exactissimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindelicorum, Anno M.DCCXII.

VD18 90637054

Discursus XIX. De Pœnitentiâ cuius peccatori necessariâ. Ut nemo
pœnitentiam, quam corporalem dicimus, aspernetur; ostenditur, non esse
opus aliquod superabundans, ut aliqui existimant, sed post ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51667)

DISCURSUS XIX.

De Pœnis, quibus admiffa peccata in fe vindicare debent, qui deliquerunt.

Lib. I. l. 10, c. 9.

Lucæ Poëta, clientum Bacchi nō postremus, ex singulis anni tempestatibus peculiare liberaliùs potandi titulos mutuabatur. Autumno ajebat bibendum ad lætos vindemiæ dies congruo honore celebrandos: hyeme ad frigus arcendum; vere ad exhilarandos spiritus animales; æstate ad calorem naturæ fovendum, contrario rum calore labefactatum. Nec aliter, si dicere volumus, quod res est, illi differunt, quicunque voluptatum calici inhiant; nam & ipsi ex singulis hominis ætatibus causas colligunt, quæ ad genialiter vivendum provocent: ex pueritia quidem & Juventure, quia ad id anni florentes & vegeti invitant; ex virili ætate, atque senectute, quia id exigit curarum moles, aliàs ante tempus oppressura. Atque ita, licet Spiritus Sanctus & fletui & risui tempus destinavit, *Tempus flendi & tempus ridendi*; hæc ipsi partitione non contenti, totum risui, fletui nihil attribuunt. Sed valde hallucinantur isti. Vitæ hujus tempus, est tempus luctûs & pœnarum: tempus vitæ securitæ, tempus est gaudij & deliciarum: unde ad Pœnitentiam agendam non singulæ tantum anni tempestates, sed ætates etiam

Lib. 3, c. 4.

singulæ impellere debent: magis videntes & floridæ, ad peccata impedienda, maturæ, ad castiganda. Atque hoc est, ad quod vos hodie inducere animus est, si me attentè audietis: verum quia persuadere perpetuam connexionemque Pœnitentiam res est, quâ magis arduam atq; difficilem aggredi non possim, necesse erit, ut scopum attingam, argumentis eam suadere potentissimis; erunt autem duo; necessitas, & exequendi facilitas. Attendite diligenter, & intelligetis me, quod iustum æquumque sit, postulate.

I.

II. Duplex hîc Pœnitentiæ genus distinguere possumus, quod ad rem præsentem faciat: una interna est, quæ in peccati detestatione consistit: externa altera, quæ in actionibus pœnalibus, & ad DEO satisfaciendum aptis, posita est. De illa multis jam actum est, de altera igitur nunc agere constitui. Hanc autem necessariam esse pronuntio, sive DEUM offensum, sive hominem offendentem consideremus. Erit, qui existimet, aliud me non affirmare; nisi, peragendum, quidquid Sacerdos, qui à noxis absolvit, jusserit. At ego non istud solum dico, sed addo, necessarium esse,

L 1 2

ut

R-

ut præter id, quod facer Judex iussit, alias quoque actiones pœnales sponte, nostraque electione peragenda assumamus. Primum, ut dicebam, necessitatis hujus caput est DEUS offensus, qui vult contracta nomina ad terentium expungit, nosque planè satisfacere. Si ita visum esset Deo, posset

S. Thom. 2. 2. q. 67. ille sic culpæ gratiam facere, ut nulla etiam pœna luenda superesset, ut nemo ambigit; nam ipse nullius est iuxi obnoxius; per peccatum ipsi, non alteri facta est injuria: *Tibi soli peccavi*, ut inquit David: nam etsi Uriæ quoque, jus à Rege violatum esset, quòd tamen peccatum hoc & Proximum & DEUM læssisset, non idèò quidquam ampliùs novæ fœditatis

S. Th. 1. & dignitatis ad odium in istud refundebatur, quàm si solus DEUS esset affectus injuriâ; cum sit luce meridiana clarius, solum DEUM non esse quid minus, quàm sit DEUS cum omnibus, quascumque molitus est, aut moliri potuit, creaturis. Quod cum ita sit, posset, ut dixi, DEUS sic condonare offensam, ut aliud præterea, quo iuri ad pœnam fieret satis, planè nihil postularet ab offendente. Hac autem ratione, totiusque juris, quod competebat, cessione Potentiam quidem ille suam ac Misericordiam, at non perinde Sapientiam Justitiâque manifestaret. Potentiam quidem ostenderet, rumpendo adamantina illa peccati vincula, quæ vim virtutemque creatam omnem eludunt, & soli divino brachio cedunt. Ostenderet & Misericordiam omni miseriarum quarumcunque onere, quas Peccato-

ris conditio continet, hominem liberando; sed non, ut dixi, ita relucere Sapientia atque Justitia. Et primò quidem non relucere Sapientia; quia non agnosceretur proportio illa admirabilis culpam inter & pœnam, quæ denuo restituitur ordo pulcherrimus, quem homo peccando pervertit: & videre culpam, cui suo non responderet pœna, tam esset deformis quid, atque dissentaneum ordini Sapientia, ut ne Infernus quidem sine tuo aliquid deformius contineret, licet ibi fœda, & sine ordinata omnia: *Nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat.* Unde juris Civilis, *in fin.* axioma est. *Ferè quibuscumque deo, modis obligamur, iisdem, in contrarium actis, liberamur.* Solemus autem nos peccando obligare verbis, cogitationibus, operibus, & idèò jure DEUS à nobis exigit, ut nexu hocce solvamus ope Pœnitentiæ, Confessione linguæ, Contritione cordis, & Satisfactione operum; id quod non contingeret, si DEUS solo dolore cordis contentus omni alio suo jure cederet.

III. Præterea arduitatem hanc, quam opera pœnalia adjunctam habent, rectè desiderat DEI Sapientia, ut sic minuatur peccatorum multitudo, quæ impunitate & veniæ opportunitate mirum quantum excrevit. *Facilitas veniæ incentivum prabet delinquendi.* Si nullius negotij res esset merces post naufragium undis extrahere, enim verò ad earum projectionem non tempestates tantum gravissimæ & præsentanea pericula impellerent, sed vel tantillam concia-

1. Reg.
11. 14.

tum mare mercatores ad mercium ja-
cturam inducere, quam tamen mo-
do, cum tam incerta, tamque laboris
plena sit earum recuperatio, non ni-
si, cum vita aliter servari non potest,
faciunt: quin non raro cum merci-
bus perire, quam sine illis vivere eli-
gunt; stulto sanè consilio; sed quod
toties habendi cupiditas immerito fu-
it à mancipijs extorquet, id summo jure
à suis Christus Postulavit. Vult,
ut nemo non inter tempestarum sævis-
simatum furores, tentationum, in-
quam, & adversariorum oppugnationes,
curâ quâ potest maximâ servare inta-
ctam conetur gemmam gratiæ suæ
pretiosissimam & inestimabilem. Ad
hoc obtinendum quid egit? Vol-
uit, ut ejus recuperatio esset & incer-
ta, & laboris ac difficultatis plenissi-
ma, ob opera pœnalia, quæ efficienda
sunt: atque ita consequitur, ne teme-
rè ac præsumptè fiat hæc jactura, sed
mortipotius, quàm peccare multi non
fortiter minùs, quàm sapienter eli-
gant. *Dominus transtulit peccatum
suum*, DEI jussu Nathan Propheta
Davidi denunciavit, *verumtamen fi-
lius, qui natus est tibi, morte morietur.*
Etsi peccati admissi gratia tibi facta
est, ô Rex, ad illud tamen punien-
dum vult mori Filium Deus, ejus pec-
cati fructum; ut dolor, quem ea ex
morte senties, remedium tibi sit, quo
emenderis, amatum quidem, sed sa-
lubre; ne leve existimes, aut non di-
gnum deestimatione malum, quod stul-
tè admisisti.

IV. Præcipuè tamen Operum ejus-
modi pœnaliaum exactrix est Divina

Justitia, quæ, ut minùs ferè, quàm re-
liquæ Dei perfectiones cognita, oc-
cultâ lateret etiam deinceps, si, cul-
pæ veniâ obtentâ, nihil etiam pœnæ
exolvendum restaret. Consideran-
dum proinde est, omne peccatum
esse injuriam conjunctam cum sum-
mo contemptu DEI, & crudelitæ er-
ga ejusdem Majestatem. Et de con-
temptu quidem dubium nullum esse
potest; cum DEUS peccatum prohi-
beat totâ suâ, quâ potest, Autoritate:
unde consequens est, omnem Legis à
Deo latæ violationem, cum sit supre-
mæ hujus Autoritatis vilipensio, ve-
rè proprièque esse crimen læsæ Ma-
jestatis. Peccator proinde, dum ma-
lè agit, omnes planè ac singulas su-
premi Numinis perfectiones minimi
æstimat, dum minùs curat, agere,
quod supremo omnium Monarchæ
placet, quàm quod belluinæ suæ cu-
peditati arridet. Atque ita nihili fa-
cit Potentiam, ejus imperia ita con-
temptim negligendo, perinde ac si
nihil esset, quod ab illa quoquo mo-
do metueret. Non æstimat Sapsen-
tiam, perturbando pulcherrimum il-
lum ordinem, quem ipsa constituit,
hominem ejusque arbitrium Divinæ
voluntati penitus volens esse subje-
ctum. Bonitatem spernit, cum ma-
jus bonum putet infreni suæ libidini
satisfacere, quàm sic ille omnis boni
Oceanus inexhaustus. Immensita-
tis rationem habet nullam, cum in
DEI præsentis videntisque oculis per-
inde se gerat, ac si nihil ille sentiret.
Beneficentiam non curat, dum, quæ
ipsa promittit, æterna & summa præ-
mia

mia pro nihilo ducit. Justitiam parvi facit, dum minis, quas illa intencat, gravissimis, penitus non terretur. Sanctitatem contemnit, admittendo facinus, quod illa odio prosequitur longè maximo: verbo nullius, quas Deus in se continet, innumerabiles perfectionis aestimationem habet vel minimam; unde non potest non actio illius esse planè pessima, utpote pugnans è diametro cum voluntate divina, juxta certum illud axioma:

Th. 2. E Quod optimo contrarium est, idem est hic. c. 10. pessimum.

S. Th. 1. 2.

q. 2. ar. 4.

V. Ex hac ipsa peccati cum voluntate Divina repugnantia, præter, quem diximus, contemptrum, nascitur etiam crudelitas. Peccatum aliqui dicunt esse *Annihilationem DEI*: si enim fieri posset, ut Deus esse desineret, peccatum ipsum in nihilum redigeret. Cum enim abortus iste foedissimus id agat præcipuè, ut molestiam facessat Deo, qui si sensum aliquem molestiæ hujus habere posset, sensus iste foret infinitus; infinitus autem sensus molestiæ sufficeret vel ad ipsum DEUM tollendum, Peccatum mortale talis natura est, ut si possibile esset, destrueret ipsum Deum, eò quòd causa esset tristitia in DEO, & tristitia esset infinita. Quamquam autem ipsum esse Divinum faciat, ne quidquam molestiæ adversique pati à quoquam possit: quem exera *ictum Divinitas* posuit: Peccator tamen vibrat telum, & quantum in ipso est, facit, ut DEUM feriat; & si vires, ferendi DEUM, deficiunt, voluntas tamen ferendi non deest. Dixi non deesse

Medin. de Penit.

Tertull. lib. de Carne Chr. c. 3.

voluntatem; Peccator siquidem, dum legem violat, cuperet vel DEUM nescire eam Legis violationem, vel illam non odisse, vel non posse vindicare: quod perinde omnino est, ac velle, ne DEUS sit, néve Sapientiæ, Justitiæ, Potentiæ infinitæ perfectio- nibus polleat; quod est genus perversitatis non atrocis solum & crudelis, sed planè execrandæ. *Crudelis planè & omnino execranda malitia, Mellifui Bernardi sensus hic fuit, que DEI Potentiam, Justitiam, Sapientiam perire desiderat.* Esse autem hanc execrabilem peccati indolem, videre licuit manifestè, cum Christo acerbos illos cruciatus necemque subire placuit; tum enim mortalibus artibus & vitâ assumptis, expertus est, quæ sint peccati desideria, cum verè hoc mortalem illi vitam esipuerit, erepturum utique etiam immortalem, si posset. Ceterùm totum illud, cujus quoquo modo capax est DEUS, malum ipsi infert peccatum lerbiferum, Deus ipse in se varietatis omnis, omnis mutationis expertus est; idem ipse semper & sui nunquam dissimilis: mutari tamen potest in mente nostra, quæ re ipsa non tam DEI, quam nostra mutatio est. Neque etiam desinere re ipsa unquam Deus potest; potest tamen quadam mortis similitudine in animis nostris mori; quæ quidem accidunt toties, quoties Ideas DEI in nobis fingimus tantâ indignas Majestate, illique planè difformes; fingimus autem utique tales, quoties creatis illam rebus postponimus; atque adeò cum illa mutatur, quas

quādāque ratione moritur; fingimus, quoties debitam supremo illi Principi gloriam sacilegi rapimus: quoties, inquam, ex ara voluntatis nostrae illum deturbamus, ut in ea statuamus Idolum voluptatis, ambitionis, avaritiae, & plus putant nummum valere quā DEUM. Hoc est illud deicere e suo Throno DEUM, hoc illud Coronam e capite avellere; Sceptrum manu extorquere, quae execranda facinora aliās me, & melius quā me alios Divini verbi nobilissimos Praecones, detestantes execrantesque audistis. Scimus DEUM purissimum esse Spiritum; adeoque non Thronum ille, non Coronam, non Sceptrum habet; sed Thronus, Corona, Sceptrum ejus est Autoritas illa, quā ut Principum Princeps, & Monarcha supremus habet, & obquam necesse est, ut creatura se omnis coram illo profundissimē abjiciat, promptissimē obtemperet. Atque hanc Autoritatem tanti ille facit, ut partem ejus vel minimam partiri cum quoquam nolit: *Gloriam meam alteri non dabo.* Habent & Principes nostri Purpuram, Paludamentum, Sceptrum, Coronam, quaeque sunt alia supremae potestatis insignia; nec tamen haec ipsi tanti faciunt (ferunt certē his ipsis Scenicos etiam Reges ornari in ludis theatralibus) auctoritatem autem potestatemque imperandi, his insignibus significatam, jusque illud, quo subditos populos ad voluntatis suae arbitrium cogere possunt, hoc demum sic aestimant, ut aliis commune esse non velint. Hanc

supremam potestatem auctoritatemque eripere DEO conatur Peccator, & quia iactat illam Divinitate, Excellentiamque spoliare non potest, eternam illam, a creatis rebus debitam, adimit. *Offendens Deum non qualitercunque, sed hostiliter, ad deiciendum DEUM a sua Deitate.* Cajet. 2. 2. q. 34. ar. 2.

VI. Et haec est illa, quam peccatum lechiferum DEO infert, injuria. An illa tantilla vobis videtur, ut equum non sit, nos quantum possumus conari, ut satis pro illa faciamus? *Nunquid parva est fornicatio tua?* Ezech. 16. 10. Estne haec offensa, proditio, perduellio ejusmodi, ut rationem illius nullam haberi par sit? vestrum hac de re esto iudicium. Satis equidem novi, ne vestrarum quidem trutinatum lances tam mendaces esse, ut summa illa DEO injuria, summum nefas, nullius in ipsis sit ponderis. Et quamquam vestrae balances tam immaniter fallerent, non idcirco Divinae ita falleret statera Justitiae; quae, etsi amico foedere junctae Misericordiae, paenam aeternam, gravissimamque, cuius peccato debitam, brevi & facili mutavit, aliquam tamen omnino exigit ad laesam DEI honorem aliquo modo reparandum & restituendum. Sicut in homine facultas Irascibilis propugnat quomodo Concupiscibilem, (*Irascibilis est quasi propugnatrix Concupiscibilis*) ita & in DEO ejus voluntatem & decretam fuerit Justitia, intentando minas prius, quā ejus sanctissimis imperiis oblaetemur, & vindicando ac puniendo, postquam illam audaces negleximus, quin suum

suam istum morem unquam velit mutare, aut abrogare.

VII. Atque hæc causa est, ob quam deletâ culpâ totius pœnæ gratiam Deus non facit, sed vult, ut Peccator se ipsum excruciendo aliqua ex parte contracta nomina expungat. Nimirum omnia Deus opera molitur digna se, digna suâ magnitudine; unde non unam solam in illis producendis adhibet perfectionem, sed multas: sic in re nostra ignoscendo culpæ, & pœnam exigendo non sola se prodit Omnipotentia, sed juncta huic Sapientia; non sola Misericordia, sed hanc temperans Justitia. Ille proinde spiritus, qui nos ad vindicanda in nobis delicta nostra impellit, & corda Peccatorum verè dolentium & pœnitentium occupat, est quædam Justitiæ divinæ participatio, illiusque odii infiniti, quo Deus in peccatum fertur, & quas exigit iste spiritus, pœnæ, turbatum rerum ordinem restituunt. Summa ordinis perturbatio, quam culpa facit, hæc est, quòd peccato voluntas creaturæ attollat sese, & increatam divinamque sibi subiciat. Perturbationem autem istam gravissimam, corrigit hoc peccata in se vindicandi studium, dum facit, ut qui deliquerat, ferat, quæ etsi ipse Peccator ut ingrata non vult, vult tamen Deus, ut illa Peccator ferat. Non emendaretur autem ista perturbatio, nisi homo in vultus aliquid pateretur: quia superiorem ipse locum obtineret, divina voluntate non dominante. Illa obtemperandi superba contumacia nullâ de-

missione & abjectione corrigeretur; factus ille, quem præ se tulit, non deprimeretur; solatia, quæ consecutus est, nullis asperis & amaris compensarentur.

VIII. Hoc ipso ex capite satis non est, vindictam hanc & Pœnitentiam internam tantum esse; sed necesse est, ut cum animâ corpus quoque, seu caro incommodi aliquid & molestiæ ferat: cum non sola ad legem violandam anima impulsâ sit, sed parem aliquam, non raro maximam, caro in ea noxa habuerit: unde patet est & ipsam luere, in quam voluptatis vitæ non parum redundavit. Nonnunquam, cum gemini ejusdem noxæ Rei capite eam luere deberent, nec esset tamen, qui licitoris at carnificis munere fungi vellet, alter utriusque hoc pacto vitæ gratia facta est, ut confortem suâ ipse manu plederet & supplicium de eo promeritum sumeret. Sic cogitare licet Deum quoque fecisse, Anima & Corpus ejusdem criminis, læsæ divinæ Majestatis, Rei sunt. Deus autem, etsi ministri promerita pœnæ innumerâ non desunt, pro ea tamen quâ in nos est maxima pietate, gratiam delicti animæ facit, eo pacto, ut plurimum mitigatam pœnam, corpori infligat, quod socium criminis habuit, ad mortem ipsum quoque condemnatum. Sic anima dum corpus excruciat, quid præstat? ministra est Divinæ Justitiæ, Dei que irati quodammodo vices obit. *In peccatorem pœnitentia pronuntians, pro Deo indignatione fungitur: ut loquitur Tertullianus, Anima pœnitens, dum cordis*

cordis Divini sensus induit, sancto-
que exardescit Zelo reparandi Divini
honoris, quem peccatum proterve
conculcavit; armatur contra corpus,
ad injurias tam indignas ulciscendas:
atque ex hac sancta severitate nascitur
nobilis illa, atque præstans poeniten-
tia, non aliter, quam teste Plinio
Myrrha præstantissima ex spina colli-
gitur. *Indica Myrrha ex spina na-
scitur.*

IX. Patet igitur ex hætenus dictis,
quàm necessarium sit hoc, peccata in
suomet corpore ulciscendi, studium, si
offensum Deum attendamus; non esse
autem minùs necessarium, si offenso-
rem hominem consideremus, porro
ostendendum est. Dico autem neces-
sarium esse, si spectemus præterita,
quæ sunt noxæ admittæ; necessarium,
si ad præsentia advertamus, reatum ni-
mirum poenæ, & pravos habitus pec-
cando contractos; necessarium, si fu-
tura, seriam inquam vitæ emendatio-
nem, consideremus. Necessariam
ergo assero vindicativam hanc Poeni-
tentiam, quia homo deliquit. Quid
causæ fuisse existimamus, quærit S.
Joannes Chrysostomus, cur primus
Legis novæ Præco Joannes Baptista
tam acriter inveheretur in Phariseos,
ut eos etiam genimina viperarum ap-
pellaret? *Progenies viperarum quis vo-
bis demonstravit fugere à ventura ira?*
Non alia hujusce rei causâ fuit, nisi
quòd Pharisei in animum induxerant,
quòd Joannis Baptismo abluti expun-
gere possent omnia sua nomina, & mo-
rta. *P. Segneri S.J. Christ. Instr. Tomo. 11.*

dicâ illâ aquâ delere, quidquid noxa-
rum contraxerant. Sed non sufficiunt
paucæ istæ guttæ, (intrepida voce cla-
mabat S. Joannes) nec tantilla hæc Jor-
dania portio ad omnes vestras sordes,
etiam inveteratas, eluendas; ne porro
divinam adversus vos vindictam con-
citent: *Quis demonstravit vobis fugere
à ventura ira?* Eadem verba iis occini
possunt è Christianorum numero, qui
etiam nunc Baptismo longè potentiore,
majorisque virtutis laventur, Poeni-
tentia, inquam, Sacramento, persua-
dent tamen sibi, ubi sua Sacerdoti pec-
cata enarrarunt, planè se satis muniti
suo fecisse, & tam nullâ amplius ad-
missorum scelerum curâ tanguntur,
quàm si nunquam illa perpetrassent.
Non is Sanctorum hominum sensus
fuit, qui res momentis suis longè dili-
gentius, quàm nos, librabant. Hi e-
nim, etsi de noxarum indultâ veniâ
certi, eas tamen amarissimis lacrymis
deffere non cessabant, eo solùm capite
dura quæq; & aspera libenter amplexi,
quòd scirent se aliquando peccasse.
Tria obiter exempla animi nostri ocu-
lis objiciamus, quorum unum è Lege
Naturæ, ex Scripta alterum, tertiû ex
Evangelica peramus, ut ita palàm fiat,
nullo non tempore tanquam certum
hoc essatum esse habitum: debere ul-
cisci in se noxas, quisquis eas admisisse
se meminit, etiam tum cum Justus est,
& gratiam admissorum sibi factam no-
vit. Primus Adamus est, qui etsi Dei vo-
ce & ore intellexisset criminis à se ad-
missi remediû, & veniam impertitam,

M m

toto

toro tamen novem Seculorum, quo supervixit, spatio divinam perrexit sibi conciliare Justitiam copiosis frontis suæ sudoribus, manuum labore, omniumque membrorum perpetuis connexisque cruciatibus, non permittendo, ut molliter unquam ac delicatè haberi cuperent. Scripta in Lege Ideam sanctæ hujus vindictæ nobilissimam David Rex se nobis exhibet; qui cum cæcâ libidine impulsus alienam primò thorum violasset, mox etiam tegendo turpissimo facinori Uriæ cædem imperasset, illacrymaras suæ dementiæ, Prophetæ ore intellexerat, condonasse Deum, quidquid deliquisset. Non cessavit tamen ille, dum supervixit, affligere se & cruciari acerbissimè, sic ut etiam cineres tanquam panem manducaret. Sed illustrius cæteris in Lege Gratiæ exemplum est S. Maria Magdalena; hæc enim de veniâ culpæ veritatis æternæ ore certior reddita, tam non desit plorare suas calpas, ut per octo amplius lustra illa assiduis lacrymis, vitæque genere durissimo vindicans, longè jam nobilior veræ pœnitentiæ, quàm vanitatis antea & amorum veneratorum Idea evaderet. Prodeant jam, qui aliter agunt, & ex sanctissimis his Pœnitentibus quærant, quid sibi tantè cruciatus, quid assiduæ lacrymæ volunt? quid ista tam durè, tam inhumane corpus suum habendi ratio, etiam post certam admissorum veniam? non aliud omnes reponent & singuli; quàm: Peccavimus: & si modò nullius porro culpæ rei sumus, satis est

nos fuisse, ut hanc Dei hostem in nobis persequamur, quem male consulti olim fovebamus.

X. Et verò illud, tam parùm affligi ob noxas præteritas, illud tam molliter & delicatè corpus suum habere post Confessionem, perinde ferè est, ac injuriam Deo illatam post veniam geminare. *Ecce pejora*, agebat S. Cyprilianus, *adhuc peccandi vulnera, peccasse, nec satisfacere*. Sponsam cognovimus perfidam, quæ in flagranti deprehensa, criminis gratiam sibi factam cognoscat. Si postmodum illa ne obtutu quidem dignatur adulterum, tantum abest, ut admittere denuo, ut colloqui velit, enim verò maritus hæc ejus studia probat. At si è diverso observet, perfidam illam tam non damnare commercium cum adultero, ut potiùs literis, colloquiis, muneribus, velut amicum, etsi occultum, colat, enim verò facere non potest, quin se bis contemptum spectet, que judicet. Ira se res nostræ habent: Anima Dei sponsa mutuo cum corpore consensu, tanquam cum adultero, datam Deo fidem violat: & tamen Deus, tam turpiter & ignominiosè desertus, ignoscit perfidæ. *Fornicata es cum amatoribus multis: tamen revertere ad me, dicit Dominus, & ego suscipiam te*. Si proinde anima, impudentiam illam & perfidiam suam pertracta tanto in corpus, perfidiæ socium, odio exardescit, ut nihil jam indulgere illi velit, nec unquam amicum habere, difficile dictu est, quàm justus hic Zelus Deo probeatur: at ubi è di-

verso anima corpus, à quo ad crimen
comittendum inducta est, tractare
velit, ut prius, amicè ac benevolè, mu-
neribus, delictis, omni obsequiorum
genere illi blandiri, an non videretur
ita se gerendo augere peccata sua,
nec agnoscere infelici cœcitate, quid
tandem sit, fidem Deo sanctè datam
fregisse, & alium illi prociun præha-
buisse? *De peccatis non dolere, magis
Deum irasci facit, quàm peccare, ut af-
firmat S. Joann. Chrysostomus.*

XI. Jam verò si, ubi de obtentâ
delictorum veniâ certò constat, tanta
tamen curâ incumbere nos oportet
ad vindicanda sponte electis suppli-
ciis peccata, quid tum nobis, quæso,
agendum est, dum ne quidem de hac
obtenta securi sumus? Sancti Augu-
stini sententia fuit, mortalium nemi-
nem, quamlibet omnis labis purum,
debere tam esse prædidentem, ut hinc
migret sine aliquâ pœnitentiâ; cum
vel ipsam Innocentiâ illustriorem
reddat Pœnitentiâ, haud secus ac la-
steum flosculorum aliquorum candore-
m aspersæ velut sanguinis guttæ
gratius faciunt nitere. Quis igitur
terum ordo, quæ facies esset sœcra, si
non modò, qui vitam procul ab omni
crimine ducunt, sed illi quoque, qui
ndrunt plurima se peccando nomina
contraxisse, nec tamen de iis expun-
dis quoquo modo certi sunt, hinc in-
alteram abire vitam vellent, noxis in
se nullo pœnitentium operum rigore
vindictis? Necessè profectò esset
animam, quoties admissorum crimi-
num subit memoria, sanctâ quâdam
indignatione accendi, haud aliter ac

succinum præsenso veneno penitus
erubescit. Quanto magis igitur illa
tota ardeat necesse est, dum certa de
perpetratis delictis, nescit, an rum re-
cepta à Deo in gratiam fuerit; an sin-
cerus de admissis dolor, an proposi-
tum quale debebat, & verbo, an ob-
tenta ab irato Deo venia fuerit?

XII. Atque hæc de præterito: non
minùs autem rerum, qui nunc est, sta-
tus sanctum hoc sui odium & vindi-
ctæ studium postulat. Ponamus De-
um planè ignovisse. Res tamen exi-
git, ut in corpus nostrum armemur ad
extinguendam dignitatem & jus,
quòd ajunt, passivum ad pœnas; mul-
tò quo magis ad extirpandam radici-
tus pravam propensionem à peccato
relictam. Quamquam enim, quæ
dolore perfectò, verâque Confessio-
ne acquiritur Dei gratia, enecat, &
quidquid vivebat peccati, non tamen
eâdem operâ etiam partus ac fœtus
ejusdem è medio sublatis sunt. *Mor-
tuum est pater, & quasi non est mortuus; Ecce
similem enim reliquit sibi post se: quo
quidem in filio, se supervicturum spe-
rat, & genus propagaturum: non ali-
um autem filium dico, quàm genitam
illam ex actu pravo assuetudinem &
propensionem non meliorem. Si-
cut autem Patrem, peccatum inquam,
Pœnitentiæ Sacramentum enecat, ita
totam infelicem execrandi hujus pa-
tris progeniem, prolem on nem tollit
Pœnitentiâ, carnem macerans ac
crucians? necat enim propensiones
illas, & quidquid germinum ac radi-
cum, ex quibus tam primum ac facile
est ipsum denuo repullare, ex pecca-*

cato superest, stirpibus evellit, & eradicas. *Satisfactoria poena medentur peccatorum reliquiis, & vitiosos habitus tollunt: illius Senatûs dogma est, quem Spiritus rexit errare nescius. Ad nocentissimas peccati reliquiis tollendas penitus non sufficit amicitiam cum Deo restaurâsse. Imaginem hujus rei Solis defectus nobis exhibet: nam etsi post moram non longam amoto quasi velo Sol serenissimus iterum fulgeat, non tamen grata illa ac benefica lux aufert, quidquid maligni Eclipsis in terras diffuderat. Sic cum peccato divini Solis radij impediti animam nostram non beant, etsi lux operatissima, peccato poenitentiae ope sublato, resplendeat, non ideo funestae Eclipsis effecta mox omnia è medio tolluntur. His ergo auferendis vindictae salubri rigore est opus; hic enim servit, ut ipso, velut falce demetatur, quidquid noxium pullulaverat; aut veridè rupis instar est asperae; ad quam cutis antiqua adhæreat, dum per illam corpus trahitur; nam sic serpentes pellem abstrahunt veterem, dum per angustos & asperos rupium meatus perreptant. Hoc est, quod Regem illum poenitentem impulit, ut voce tam contenta clamaret:*

Ps. 50.

Amplius lava me Domine, & à peccato meo munda me. Quid peris, quaerit S. Joannes Chrysostronus, & egregie Poenitens? quâ jam lotionè est opus, dum Prophetico ore certior redditus es de sordibus jam omnibus planè absterfis? Ablatum est vulnus sed vult & cicatricem extenuare. Scit Rex Sanctissimus culpæ sibi gratiam

esse factum, sed effecta quoque illa quæ à culpa relicta sunt, ablata deliderat: *Amplius lava, amplius munda. Non satis est ipsi glaciem cordis sui liquefieri, in crytallum illud mutari concupiscit, Non quero solum peccata dimitti, plus aliquid quero, majorem honorem, majorem gloriam.*

XIII. Denique peccato deleta, ejusque reliquiis & pestilentibus scorbis sublatis, opus est tamen carnis maceratione ac poenis, ne in posterum quis denuo cadat, quod fieri pronum est etiam habitu & proclivitate emendata. Cum equus cespitavit, calcaribus admonetur, non tam ut negligentia præterita puniatur, quam ut cautiore magisque attentus redatur, ne simili molestia sefforem afficiat. Nec aliter res se nobiscum haberet, si quoties cadere & peccato assentiri contigerit, toties severè in corpus animadvertetur, & multa exigeretur haud sanè levis? enimverò quàm cautissimi redderemur in peccata redit, ut S. Thomas affirmat, ex quo poenam expertus est. Qui luto lenitiâ, aut confragosâ in semitâ prolapsus est, si mali aliud ex casu sensit nihil, quàm ut luto tantisper vestis aspergeretur, faciliè inducitur, ut viam eandem relegat: at qui crus cadendo fregit, nec is eadem se semitâ duci post hæc non patietur. Atque hæc est origo lapsuum toties repetitorum. Promittuntur Confessario multa; vix quidquam in rem deducitur. Non ex vano opinor id inde nasci; quia Confessarij, justo compulsi metu, ne

si paulò molestiora imperarentur, Pœnitentes ea exequi penitens superfe-
deant; gravioribus etiam delictis mul-
tas latis leves decernunt. Pœniten-
tes verò, modicum illud ac facile per-
egisse contenti, parùm laborant, ut
aliquid porro molesti operis adjungant,
ad erigendum aggerem, qui & firmior
& altior facilè eludat & susti-
neat omnem aquarum deinceps irru-
entium molem, qui, inquam, omnem
penitentiarum vim ac impetum fran-
gat. Peccator ille, qui pro gravi
latis, quâ se exoneravit, delictorum
sarcinâ vestigal aliud pendere non
debit, quàm ut placidè per hortulum
suum desambulans precum coronam
Matri Dei texeret, nâ is haud agrè
in animum inducet, ut quam molestiâ
& incommodo suo non magno detu-
lit, & posuit sacrinam, eâdem se non
diu post iterum oneret. At si furta,
si fœdæ libidines, si sacrilegia & vin-
dictæ de inimicis sumptæ, hodièq; ple-
derentur multis, quibus prioribus
Ecclesiæ seculis pledebantur, non is,
qui nunc, flagitiorum torrens Christi-
anorum Provincias inundaret; sed suis
clausus ripis decurreret, & Christi
cultores experti, quantâ molestiâ in-
comodisque morbis mederi suis de-
buerint, recuperatæ valetudini ser-
vandæ attentius multò, curatiusque in-
vigilarent. *Omnis curatio, quanto
difficilius acquiritur, t. anto acquisita
cautiùs custoditur.*

XIV. Spectatis his omnibus ju-
dicare, quàm illi non rectè sapiant
Peccatores, qui eos studiosè sectan-
tur Confessarios, qui multis levibus

peccata vindicari jubent? Nihil di-
cam, quòd, si quis modò sordes omnes
diligenter non eluit, ignibus postea
minimè clementibus sic perpurgan-
dus; quod profectò non expedit;
quia *suavius est purgari fonte, quàm
igne.* Nihil, inquam, de hoc dicam: *Guerr.*
an vobis persuadetis, expungi sic pos-
se, quidquid post Sacerdotis absolu-
tionem superest nominum? fundi-
tus extirpari posse natas ex peccato
propensiones pessimas? omnes furo-
ros lapsus efficaci ratione posse præ-
pediri? Audite Senatûs Tridentini
sententiam. *Ad remissionem plenam,
& integram peccatorum, sine magnis ste-
tibus nostris & laboribus, pervenire ne-
quaquam possumus.* Et qui Sanctæ hu-
jus Synodi, idem semper Ecclesiæ Ma-
tris tensus fuit, quæ si, teporem & fri-
gus nostrum miserata, benigniùs mo-
dò peccantes habet, non idcirco mu-
tavit sententiam, cum eodem semper
Spiritu Magistro regatur. Hinc sac-
ris Canonibus septem saltè anni Pœ-
nitentiæ cuivis delicto gravi erant con-
stituti; perinde ac loquacula illa Ma-
ria, Moysis Soror, septem ipsos dies
à Gentis suæ submota consortio ex-
tra tabernacula exigere debuit: eo
tamen cum discrimine, quòd eum, post
acerbissimos Christi cruciatus, ac
mortem, nostrâ causâ exantlata,
jam tantò graviors, quàm veteri in Le-
ge, sint Christianorum peccata, dies
septem totidem in annos ad hæc pu-
nienda mutarentur. Cum autem an-
nos Pœnitentiæ auditis, quid istud
esse putatis? ciborum cogitare absti-
nentiam severissimam, vestis modò

canna: binæ, modò serosæ usum, nudis
 pedibus incessum; horas plures de die
 precando exactas, unguentorum odo-
 riferorum exilium, interdicitam equo,
 currûve profectioem, venationem, &
 siqua sunt alia, honesta quamvis, animi
 corporisque oblectamenta prohibita;
 quæ plus minûsve erant assumenda,
 prout admittæ noxæ, Sacerdotum arbi-
 trio, acerbiores, minûsve acerbæ pe-
 nas erant promeritæ. Siquis porrò
 tam atrocium poenarum horrore Sacro
 se Judici listere paulò diutius moraretur,
 satis id erat ad hominem Fidelium
 Cœtu movendum, & tanquam mem-
 brum putridum ab Ecclesiæ corpore
 refecandum, *Si quis timens pœnitentiam
 longam, ad Confessionem venire no-
 luerit, ab Ecclesia repellendus est, donec
 respiscat.* Tanti illa felicia secula pœ-
 nitentiam æstimabant, tan ôque tunc,
 quàm modò, meliùs perfectiùsque ag-
 noscebatur necessitas sacri hujus rigo-
 ris; sive Deum offensum, sive funestas
 peccati reliquias, sive relabendi peri-
 cula spectemus. Si hodie passim a-
 spera hæc, & horrida ad cœlum via
 Peccatoribus non placet, non id inde
 est, quòd planior jam, & velut præ-
 equitium vestigiis trita illuc sit via;
 non quòd minor operum ejusmo-
 di carni molestorum & perpetu-
 asperorum necessitas; sed inde
 nascitur, quòd horribilis pecca-
 ti deformitas atrocitâsque minûs vul-
 gò perspecta sit. *Nullus est, qui agat
 pœnitentiam super peccata sua dicens:
 quid feci?* Si penetrarent, qui peccâ-
 runt, quid sit voluntatem Divinam

suæ voluntati posthabuisse: sui sibi do-
 minium plenumque Jus arrogasse, pe-
 rinde ac si alius in Mundo superior ip-
 sis non esset; procul abjecisse & concu-
 casse omnes divinæ gratiæ thesauros,
 tantis sudoribus, tanto sanguine à Dei
 Filio comparatos; si cogitabundus
 quisque diceret: *Quid feci? quid fe-
 ci?* Potuine tam proterve infirmitate,
 tam atroci injuriâ Deum meum lac-
 ferem, tantum damni animæ meæ in-
 ferrem pro re tam nullâ? Qui ita secum
 ratiocinaretur, repeto, nâ illi arduum
 non foret amplecti acerbißima quævis
 supplicia, quibus tanta perveritas ca-
 stigaretur. Sed quia infelix horum
 nihil unquam animo volutat, bibi ini-
 quitatem sicut aquam; duram & in-
 tolerabilem æstimat omnem poenam,
 quæ ad vindicanda peccata imperaretur,
 & imperantem, ut omnis lenitatis &
 humanitatis expertem, traducit.

XV. Princeps, qui ignavo in orio, &
 varias inter Aulæ illecebras, eorum,
 quæ foris aguntur, incurius dies suos
 exigit, nec Regiæ foribus egreditur,
 nisi cum ad deambulandum in viadri-
 rio, aut solario aliquo blanditus ami-
 dens Phoebus, & aura lenius spirans
 invitant, non irascitur perduellibus,
 qui omnem læ Provinciam popu-
 lantur. At qui orium tam pernicibile
 exosus Dux ipse cum Exercitibus
 suis prodit in aciem, dum suis nec in-
 spectat oculis hic fumantes ditro in-
 cendio pignos, ibi turres solo æquitas,
 alibi oppida diruta, exutas munimen-
 tis urbes, nullibi non strages & de-
 prædationes agrorum, prædiorum;

plena cadaueribus fossas, flumina sanguine manantia, infesta latrocinia & caedibus itinera; omnia terrore, luctu, ejulatibus, & rerum omnium perturbatione horrida; enimvero iustâ indignatione percitus, non dubitat ad illatas sibi, subditisque injurias, damna ac perniciem vindicanda, quidquid ad eam diem opum collegerat, expendere, imò nec ultimæ sanguinis guttæ parcere. *Homo Penitens, est homo sibi irascens*: ut S. Augustinus affirmabat. At vos non exardescitis nobili hæc iracundiâ, quia delictis & commodis vestris aslueri, non subijcitis æventis oculis strages formidabiles, quas animæ vestræ inulit dere stabilis ista perduellio, quâ humana omnia divinâque suisque deque versa sunt. At si nunc hanc, nunc illam, de quibus agimus, stragem atque perniciem solerter perpenderetis, fieri omnino non posset, quin ardentissimum in omnium animis excitaretur desiderium reparandi restaurandique, quæ & Dei honor, & pro se quisque detrimenta perpeffus est. Sed ego surdis cano. *Nullus est, qui agat penitentiam super peccato suo, dicens; quid feci?*

XVI. Non deerunt, qui dicant; se quod de Poenis, ultrôque accitis cruciamentis desit, Indulgentijs supplere. Falluntur autem, qui ita se purgant, magno suo malo. Indulgentiæ siquidem (si rectè Angelicus lenit) pœnitentiæ loco sunt, ut hæc pro contractis nominibus satisfacit; non autem quatenus malis animi medetur: & idcirco ad tollendam pra-

vam assuetudinem jurandi, execrandi, in precandi, blasphemandi, irascendi, omni genere libidinis se conspurcandi, haud quaquam sufficiunt: vincenda est assuetudo assuetudine, prava, laudabili & sanctâ; oppugnanda est delicata vivendi ratio austeritate, salutis incuria precibus, gula peccata abstinentiis, libidines infllictis verberibus, vestibus fetosis, mala alia aliis remediis, quæ suâ singulis proportionem respondeant, & his ferviant ad emendanda, quæ malè gesta sunt alios, ne eisdem admittant, præservent. Quis deinde est, qui certos vos reddat, de Indulgentiis obtentis, quibus confisi, negligitis sanctiorem hanc vos puniendi rationem, quæ tamen est rucissimæ naufragorum, quales vos estis, tabula? Erit, cum ex me audietis, fieri non posse, ut hæc, quas dicimus, Indulgentiæ deleant debitum sustinendæ pœnæ, nisi prius vero sincerôque dolore deletus sit reatus culpæ. Intellexistis autem non ita pridem ex me, sæpe adiri sacra Tribunalia, nec tamen ibi deponi venenum malitiæ, sed nescio, quam extimam & apparentem speciem vitæ consceleratæ: haud aliter ac serpentes quoque, cum pellem extimam posuere, pestilenti adhuc intus veneno turgent. Utut sit, si graves noxas quis serid execratur, non tamen ad leviores illas & quotidianas ejus se dolor & odium porrigit; atque ita multum semper luendum superest, & sanè rari plenâ potiuntur omnium noxarum veniâ atque Indulgentiâ. Et quamquam vel omnes vel plerique eâ poti-

potirentur, manet, quem dicebam, perversus ille rerum ordo, ut molles ac delicati acerbiora omnia remedia fastidiant, minimè perpendentes, iis, quæ sola adamant, remediis, haud quaquam satis cautum esse prioribus delictis non iterandis. Hæc autem cum ita sint, meum quæso consilium placeat. Non omitte, solas propter indulgentias, pœnas spontaneas, sed has illis jungite, ut alii solent, quibus animi negotia serid cordi sunt: sic enim verò & illo oleo puræ miserationis, & hoc vino austeritatis moderatæ, plagas ac cicatrices vestras perfanabitis, ut nunquam recrudescant.

XVII. Verùm quia vel solum Pœnitentiæ, seu vindictæ, & punitionis de se sponte sumendæ nomen horrore inquit iis, qui degunt in seculo, qui illam falsò putant esse. *Terram qua devorat habitatores suos*; postquam necessariam esse abundè demonstratum est, nunc porrò ostendam, tam arduam difficilèmq; non esse, quàm primà fronte videatur. Primò igitur Pœnitentiæ hæc tribus istis confatur; Oratione, Jejunio, Eleemosynâ, velut unguentum triplici genere rerum odoriferarum. Neque enim alterius nos generis bona possidemus, quàm quæ vel Animæ sunt, vel Corporis, vel quæ appellamus Fortunæ. Eleemosyna autem hæc tertii generis bona Deo consecramus; Jejunio & abstinentia, ea quæ Corporis; ea denique, quæ Animæ, Oratione. Imò simul semelque aggredimur genera etiam peccatorum omnia, illaque in ipsa radice morti-

ficamus: Jejunio oppugnamus peccata Carnis; Oratione peccata Spiritûs, Eleemosynâ verò peccata mediâ, seu quæ & de carne aliquid, & de spiritu habent, quæ inter principem locum tenet Avaritia. Unde quem corporis habitudo, vel quæ alia causa excusat ab abstinentia ciborum, stipem ille utique egenis largiri poterit, aut ad ægros in nosocomia invisere, eos solari & erigere. At qui facultatibus destituitur miseris & inopes juvandi, precibus ille de die crebris attentèque fundendis, Sacris pluribus audiendis, aut, si potest, procurandis, Sacra Confessione, Communione, quot mensibus saltem irrandus supplebit. Insuper si cui durum nimis & asperum videtur, carnem atterere verberibus aut ciborum abstinentiâ, quidni abstinere illi liceat oblectamentis quibusdam minimè ceteroquin vitis? quidni lula sibi certos saltem ad dies possit interdicare; Quidni Choreas non accedere, Ludos Theatrales, nocturna conventicula non frequentare? Non prodire domo animi causâ cum socio, cuius jucundum aliàs alloquium, & comitas? Oculis nova & curiosa non delibare; gulam delicatioribus, magisque palato gratia fraudare? Tandem si quis adeò esset mollis & fractus, ut hæc cuncta plus æquo aspera putaret, sit saltem animo paratus ad exantlandas omnes molestias, quas pati vel invito necesse erit, aut in artis ac muneris sui laboribus, aut loci, quem incolit, incom-

Dum.

13. 33.

modis, aut tempestatum anni intem-
peratis, aut quæcunque demum sunt a-
liæ status ac conditionis, in qua Deus
eum collocavit, ærumnæ atque ad-
versæ: hæc cuncta offerendo Divina
Justitiæ tanquam justam admissorum
criminum vindictam, & punitionem.
Ajunt duplicis generis myrrham esse;
alteram, quæ sponte ex arboribus stil-
let, aliam, quæ variè incidendo eli-
ciatur. Sic & poenæ, de quibus no-
bis sermo, duplicis sunt generis: alias
nos ipsi nostro arbitrio exequimur,
alias patimur variis ictibus virgarum,
manu amantissimi nostri Patris Cæ-
lestis, nostro bono, flagellati. His
autem posterioris generis, etiam sa-
tisferri posse debitis, quæ apud Divi-
nam Justitiam contraximus, certa est
Tridentinorum Patrum assertio, si
modò, quibus nos Deus onerat, ad-
versa animo subiecto demissioque ad-
mittamus, toleremus sine querelis,
imò potiùs probando amandoque
ejus sententiam ac decreta, illis latro-
nis boni verbis: *Nos quidem justè, nam*
digna factis recipimus. Durus aliquis
& inhumanus creditor expungendis
nominibus monetæ genus exigit le-
tissimum: humanus alius & tracta-
bilis contentus est quolibet, dum-
modo reddatur, quantum debetur.
Deus creditor est sanè quàm mitis ac
placidus, & nostræ miseræ carnis im-
becillitati condolens, acceptat ad de-
lenda nomina, non tantùm quæ spon-
te accessimus dura & aspera, sed et-
iam quæ aliunde obveniunt, sinitque,
ut ipsam etiam necessitatem facia-
mus occasionem virtutis. At reipsâ,
R. P. Segneri S. J. Christ. Instr. Tom. III.

pro eo quòd contractis nominibus fa-
ciamus satis, adversa fortiter & æquo
animo tolerando, nova contrahimus
ignavâ eorundem intolerantiâ. Si ve-
nator feram vulneret, hæc autem vul-
nerata aliò profugiat, non qui vulnera-
tor feram vulneret, sed qui profugam cepit, legum de-
creto eam sibi vendicat. Simile quid quasi-
in te nostra persæpe accidit. Vulnerat
Peccatorem aliquem Deus, ut eum
lucretor sibi: at ille tantùm abest, ut
salutari hoc vulnere læsus ad Deum
currat, in ejus se paterna brachia pro-
jiciat, ut longiùs ab ipso profugiat,
queratur, obluetur, doloris sensu
tanto, ut dicere Deo non vereatur:
*Quid tandem admisi, tantâ poenâ di-
gnum? Quin & in furorem subinde
actus sacrilego ore Deo maledicit;*
*unde non jam Deus vulneratam hanc
à se feram, sed Dæmon à Deo pro-
fugam sibi vendicat.* Et prò! quan-
tum quàmque funestum hoc malum
est? Quare, qui rectè sapit, ad hoc
animum advertat, duobus nos modis,
quæ Deus evenire vult, adversa ferre
posse. Possumus nimirum illa admir-
tere pronissima voluntate ejus Provi-
dentia decreta acquiescendo, aut ea-
dem inviti repugnantésque acceptare. Si
repugnamus, si obluamur, nihil illa
ad noxas, earumve reliquias tollendas
serviunt, sed qualia sunt in se, talia ma-
nent, & rationem solam poenæ pro
delictis retinent: neque enim satis-
facere Deo, & nomina expungere
possumus eo, quod nostrum non est.
At si volentes illa ac lubentes accipi-
mus, non jam sunt mera punitio, sed
ad satisfaciendum idonea: siquidem
Na arbi-

arbitrium nostrum in iis ferendis cum Divino conformantes efficiamus, ut adversa hæc & ærumnæ, evadant velut nostra sponte accersitæ, aut certè, ut tantundem valeant, ac si accersitæ. An non igitur immanis est vefania, posse facere, ut ærumnæ & adversa, quæ velimus, nolimus, pati necesse est, non minus nomina nostra deleant, quam inflicta flagris verbera, quam carenæ, fetoræ veites, & captus nudâ humo somnus; & tamen socordiâ nostrâ sinere, ut non nisi poenarum, invitis illatarum, rationem habeant? Discamus, per Deum, efficere, ut plurimum in nos utilitatis ex molestiis & incommodis, quæ nos premunt, redundet; efficiemus autem hoc nullo negotio, si ut à Dei profecta manibus prompti illa perferamus. Atque hoc ipso etiam

Pf. 62. illud consequemur, ut planè volentes

2. ac lubentes illa toleremus: *Nonne Deo subjecta erit anima mea?* Aulicus ille, quem non opinantem densato nivis globulo, feriri contigerit, indignè remfert: at ubi respectans observârit non aliâ illum, quam chari sui Principis manu vibratum esse, demissè ferientem manum, positâ omni indignatione, exosculatur, nec jam contemptum se jactu illo dolet, sed favoris pignus accepisse gratulatur.

XVIII. Ceterùm si neque Poenarum de se sumendarum necessitas, neque prompta illis se puniendi facultas, impellere aliquos possunt ad id, quod tantopere ipsis commodæ, enim verò non habeo porrò, quod dicam; nisi, eos pessimè sibi consuluisse, dum peccârunt. Oportebat sanè

delicatos istos, qui neque Dei causâ, neque Dei voluntate durum quiddam & asperum ferre possunt, non istis laobligare nominibus, quibus tamen modò tenentur. Nunc liquidem, poeniam & contracta illa sunt, & tanto numero atque gravitate contracta, necesse est illa exolvere. Omnino, *re. Tu* peto, necesse est exolvere: *Existimas homo, quia tu effugies iudicium Dei?* Quid deliras, ô homo! an semper te impunè ita contemptim habebis Deû, nec veniet hora, quâ ablatum illi honorem, ipsis tuis suppliciis reddere debeas? Falleris equidem, & falleris immaniter. Tu differis ut homo ignarus, qui, quæ Dei sunt, capere non potest, nec intelligere, quanta sit Majestas à te offensa, nec quanta tua offenditis nequitia: unde cogitationes tuæ à cogitationibus Dei distant longius, quam cælum à terra. Qui tandem fit, ut cum passim in oculos tuos incurrant horrenda exempla severitatis, quâ Deus peccata vindicat, tu unus tibi persuadeas, non eam fore sortem tuam, quam tanto suo malo genus hominum universum nullo non ævo expertum est? Perpende, queso, quòd quo momento longè remotam existimas Dei Justitiam, illa sortasse jamjam tibi imminet, & quamquam tu illam non vides, assecutura te tamen sit, vitæque tibi solum abscissura, propterea quòd illa, ad poenas de te sumendas concessâ, ignavè abutaris omnîs freni superbè impatiens. *Existimas homo, quia tu effugies iudicium Dei?* Tum equidem ut homo iudicares, si te accingeres ad

Pœnas

penas sumendas; quoniam benignissimus Deus permittit, ut ipse ferat sententiam, ipse exequaris, supplicium minime atrox sponte subeundo. Ubi verò tu tanto abusus beneficio, ferre ipse sententiam, & penas sumere omiseris, cum profectò Deus non deerit iuneri, & summo in te jure utetur. Neque jam causa tua civilis erit, sed criminalis, non inquam ære te redimes, ut poteras te ipsum judicando, sed sanguine lues: neque judicium humanum, sed divinum erit, severissimum nimirum, & odio, quo Deus in peccatum fertur, suâ proportionem respon-

des. Sed & sententia Divina erit, digna videlicet brachio divino, quod illam exequitur. *Existimas homo, quia tu effugies judicium Dei? Nihil agies, nulla jam evadendi via. Apposuit tibi Eccl. aquam & ignem; ad quod volueris, porriges manum tuam.* Aut hic plorandum tantillo tempore cum Pœnitentibus, aut ibi arandum cum damnatis per omnem æternitatem. Quisque quod vult, eligat; sed attendat, quid agat, quia errori, quem admisit, corrigendo nec locus, nec tempus invenietur: *Non est correctio errori.*

DISCURSUS XX.

De Jejunio.

SI quem Principem adversa fors, & armata vis throno suo dejecisset, non aliud ille animo volueret sc̄p̄is, quàm quâ demum ratione redire ad Regnum posset. Cogetet ille festinatis delectibus è vicinis Pronvinciis militem; potentissimum quemq; federe sibi conjungeret; Legatos eriam remota ad Regna mitteret: non horâ quietus unicâ alterutrum tantum horum cuperet; aut Solium, aut Tumulum. Quid autem causæ est, cur non mortalium quisq; tantundem velit, & audeat? An non ille nascendi forte

Princeps est, & supremum ei jus in omnia cetera condita à Deo collatum; dignitate verò tantâ, peccati subinde malignâ vi exutus ac spoliatus? Cur igitur non meditatur ille vias ac modos omnes, quibus pristinum ad gradum enitatur, & omne jus prærogativum perditum recuperet? Estne id ita arduum, ut eò aspirare summo cum decore non liceat? Sanctus certè Bafilii id tam difficile non existimavit: quin imò & mali causam, & mali remedium invenisse sibi visus est, dum ita scripsit: *Quia non jejunavimus, Homo exulamus è Paradiso, jejunemus, ut revertamur.* Quia Protoplastes transgressus est legem de abstinendo à fru-